

Informace o úpravě režimu zdanění investičních fondů

V návrhu novely ZDP, která je projednávána v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR jako sněmovní tisk 252, se navrhuje nová úprava zdaňování investičních fondů. Tato nová úprava odstraňuje současný nevyhovující stav v této oblasti, kdy je umožněno legální obcházení daňové povinnosti prostřednictvím investičních fondů.

Platná právní úprava:

Všechny investiční fondy podle dnes účinné právní úpravy podléhají dani z příjmů ve výši 5 %, zatímco běžní poplatníci daně z příjmů právnických osob mají daňovou sazbu 19 %. Toto daňové zvýhodnění platí od roku 2004 a důvodem jeho zavedení byla snaha zamezit dvojímu zdaňování investic a nastavení srovnatelných daňových podmínek pro individuální investice a investice prováděné prostřednictvím fondů. Vzhledem k tomu, že investiční fondy byly původně určeny pouze pro kolektivní investování a podléhaly přísné regulaci, nebylo možné zneužívat výhodnější daňovou sazbu pro běžné podnikatelské aktivity. Vývoj legislativy týkající se regulace investičních fondů však situaci změnil, neboť byly povoleny nové typy investičních fondů, které mohou být určeny pouze několik investorů a nepodléhají již tak přísné regulaci (např. fondy kvalifikovaných investorů). Jejich činnost se tak může blížit či překrývat s běžnou podnikatelskou činností. To umožnilo vznik účelových investičních fondů, které využívají výhodnější daňový režim pro běžné podnikání a slouží pouze k obcházení daňové povinnosti, kdy při využití režimu tzv. dividendové směrnice je investice finálně zdaněna pouze v úrovni 5 %.

Navrhovaná úprava:

Ve sněmovním tisku 252 se navrhuje nový způsob zdanění investičních fondů, který umožňuje uplatnit sníženou sazbu daně z příjmů pouze u vybraných typů investičních fondů (tzv. základní investiční fond). Záměrem bylo vybrat fondy, které mohou investovat pouze do standardních investičních instrumentů a které jsou určeny široké veřejnosti. Sníženou daňovou sazbu **nebudou moci např. dále uplatňovat fondy, které jsou přímo zaměřeny na investování do nemovitostí, komodit a dalších speciálních investic a které mohou být určeny pouze pro vybranou skupinu investorů.**

Předkládaný pozměňovací návrh navazuje na výše popsaný záměr a detailně ho dopracovává i pro podfondy akciové společnosti s proměnným základním kapitálem, což je speciální právní forma investičních fondů, jejichž daňový režim není ve sněmovním tisku 252 zcela dořešen.

Podfond je účetně i majetkově oddělená část jmění akciové společnosti s proměnným kapitálem. Každý podfond má vlastní investiční strategii i oddělené účetnictví. Investoři nakupují akcie konkrétního podfondu a podílejí se pouze na výsledcích tohoto podfondu, které nejsou nijak ovlivněny výsledky ostatních podfondů stejné společnosti. Proto tyto podfondy mají podle již platné právní úpravy daňovou subjektivitu, každý podfond je posuzován jako samostatný poplatník daně z příjmů.

Pozměňovací návrh obsahuje dvě úpravy týkající se podfondů.

1. Navrhuje se, aby splnění podmínek pro osvobození podle § 19 odst. 1 písm. ze) a zi) a navazujících ustanovení ZDP¹, se posuzovalo za **každý jednotlivý podfond odděleně - samostatně**, což vychází jak z ekonomické podstaty podfondů, tak z již zavedeného postavení podfondu jako samostatného poplatníka daně z příjmů. Z logiky věci vyplývá, že pokud investor investuje do konkrétního podfondu, podílí se pouze na jeho výsledcích a

¹ Splní-li právnická osoba podmínky pro definici tzv. „mateřské společnosti“ (obchodní společnost kapitálového typu a družstvo, které vlastní alespoň 10 % podíl na společnosti/družstvu minimálně 12 měsíců), jsou podle směrnice Rady 2011/96/EU, o společném zdanění mateřských a dceřiných společností (tzv. dividendová směrnice), vyplácené podíly na zisku od daně z příjmů osvobozené. Předmětná ustanovení § 19 ZDP tato osvobození implementují do vnitrostátních předpisů.

ostatní podfondy jeho investici nijak neovlivňují. Je důležité, aby se i pro účely osvobození přijímaných a vyplácených dividend posuzoval jeho investiční podíl pouze na daném podfondu bez vlivu ostatních podfondů dané společnosti. Od původně syntetického pohledu, tj. posuzování podmínek souhrnně za akciovou společnost s proměnným základním kapitálem tvořící podfondy, se tedy navrhuje při aplikaci osvobození podle § 19, upřednostnit analytický pohled a posuzovat splnění požadovaných limitů za každý jednotlivý podfond samostatně. Současně také navrhovaná úprava zjednodušuje administrativní povinnosti podfondu při plnění daňových povinností.

2. Druhý návrh spočívá v dílčí úpravě § 17b, kdy se podfond akciové společnosti s proměnným kapitálem, který je zároveň fondem kolektivního investování, vyjímá ze skupiny investičních fondů, které jsou automaticky základním investičním fondem (a mají tedy daňovou sazbu 5 %). Tato úprava vychází z právního rozboru, kdy bylo zjištěno, že i tento typ fondů by mohl být v určitých situacích využit k nežádoucí daňové optimalizaci a není tedy důvod pro speciální daňový režim. U těchto fondů se tedy bude, stejně jako u většiny ostatních investičních fondů, pro získání statutu základního investičního fondu posuzovat jejich investiční strategie. V současné době žádný takový fond v ČR neexistuje a navrhovaná úprava tedy neovlivní žádný stávající fond.

Lze shrnout, že navrhovaná úprava zdanění investičních fondů:

- zajišťuje stabilitu právní úpravy a tím podporuje rozhodující skupinu tzv. retailových investorů
- výrazně omezuje aplikaci tzv. dividendové směrnice a tím nežádoucí prvky škodlivé daňové soutěže
- nastavuje podfondům akciové společnosti s proměnným základním kapitálem stejné podmínky jako ostatním investičním fondům, což vychází z postavení podfondu jako entity, které byla svěřena daňová subjektivita a byla prohlášena za poplatníka daně z příjmů právnických osob
- zjednodušuje administrativu jak na straně poplatníka, tak daňové správy.